

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1979

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 3

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 4

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 5

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 6

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 7

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 8

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 9

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 10

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 11

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 12

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 13

[Retsforbundet's sanerings- og beskæftigelsesplan for den danske økonomi : 1979](#) 14

ret 1979

35

**RETSFORBUNDET'S
SANERINGS- OG BESKÆFTIGELSESP
FOR DEN DANSKE ØKONOMI.
1979**

RETSFORBUNDET

Danmarks Retsforbund, Kroghsgade 1, 2100 Kbh. Ø., tlf. (01) 38 08 83.

†

RETSFORBUNDETS SANERINGS- OG
BESKÆFTIGELSESPAN FOR DEN
DANSKE ØKONOMI

Dansk økonomis strukturproblem

Dansk økonomis hovedproblemer er den høje og stigende arbejdsløshed og det hastigt voksende underskud på betalingsbalancens løbende poster.

Hvis der ikke foretages effektive og hurtigtvirkende indgreb, vil gældsætningen til udlandet i de kommende år blive af en sådan størrelsesorden, at Danmarks økonomisk-politiske selvstændighed og handlefrihed vil blive afgørende svækket.

Samtidig vil arbejdsløsheden antage et omfang, som vil betyde stadigt flere menneskelige tragedier. Dertil kommer, at den voksende ungdomsarbejdsløshed på lidt længere sigt vil kunne medføre en trussel mod selve vort demokrati.

Retsforbundet erkender, at Danmarks økonomiske problemer i høj grad hænger sammen med olieprisstigningerne og den internationale krise. I denne valgkamp, der først og fremmest drejer sig om den økonomiske politik, ønsker vi dog at understrege, at de danske balanceproblemer for en stor del er selvskabte. Vi har i Danmark et særligt økonomisk strukturproblem, der består i, at konkurrencesektoren - d.v.s. de eksporterende og importkonkurrerende erhverv - er for lille i forhold til hjemmemarkedssektoren, herunder den offentlige sektor. Årsagen til dette problem skal bl.a. søges i en jord-, bolig- og skattepolitik, der igennem mange år har gjort kapitalanbringelse i jord og fast ejendom langt mere attraktiv end aktive erhvervsinvesteringer, hvilket har bevirket, at meget forretningsmæssigt talent er blevet spildt på samfundsskadelig spekulation. Som en anden årsag kan nævnes den alt for hurtige ekspansion i den offentlige sektor under 60'ernes og de tidlige 70'eres højkonjunktur.

Det særlige danske strukturproblem betyder dels, at en ny international højkonjunktur langt fra vil være tilstrækkelig til at skabe balance i dansk økonomi og dels, at vi af egen kraft kan bringe os et godt stykke i retning af fuld beskæftigelse og ligevægt på betalingsbalancen, selvom den internationale krise fortsætter.

Retsforbundet vil i det følgende fremlægge en række konkrete forslag til, hvorledes vi kan opnå en mærkbar og relativt hurtig forbedring af beskæftigelse og betalingsbalance, en mere retfærdig indkomst- og formuefordeling og en nedbringelse af Danmarks importafhængighed på lidt længere sigt.

Som det vil fremgå, indgår tvangsindgreb i løn- og prisdannelsen ikke i Retsforbundets sanerings- og beskæftigelsesplan. Vi anser det selvfølgelig for politisk ønskeligt og nationaløkonomisk hensigtsmæssigt med en afdæmpning af inflationen, men både de udenlandske og danske erfaringer viser efter vor opfattelse, at effektive og længerevarende direkte indgreb i indkomstdannelsen kun kan gennemføres i et stærkt centraldirigeret og antiliberalt samfund.

Da Retsforbundet ønsker en samfundsudvikling i den stik modsatte retning, må vi alene af den grund afvise indkomstpolitikken. Dertil kommer, at denne politik - selvom den måtte lykkes - kun virker

ret langsomt. Den akutte danske betalingsbalancekrise nødvendiggør imidlertid en forholdsvis hurtig forbedring af betalingsbalancen.

Retsforbundets alternativ til tvangsindkomstpolitikken er en offensiv og fleksibel valutapolitik i modsætning til den defensive og passive tilpasningspolitik, som Danmark påtvinges gennem medlemskabet af det europæiske monetære samarbejde (EMS).

Den ny valutapolitik vil indebære en mærkbar justering af den stærkt overvurderede danske krone. For at forhindre, at dette fører til et øget inflationspres, må valutapolitikken suppleres med en række finans- og fordelingspolitiske indgreb, som kan motivere til tilbageholdenhed med løn- og prisstigninger.

En række af de fordelingspolitiske indgreb, der foreslås, vil samtidig være velegnede til at lede investeringerne over i konkurrencehervene, og vil derfor lette løsningen af det danske strukturproblem.

Endelig foreslås en række konkrete tiltag på energi- og trafikområdet, som uden at være særligt udgiftskrævende vil mindske Danmarks importbehov.

Retsforbundets handlingsplan for den danske økonomi indeholder følgende punkter:

1. En selvstændig dansk valutapolitik

Danmark frigør sig fra bindingen til det europæiske monetære samarbejde (EMS), og kronkursen gøres flydende.

Nationalbanken sikrer ved intervention på valutamarkedet, at den effektive (gennemsnitlige) kronkurs stabiliseres på et niveau, der er højst 15% lavere end det nuværende. Denne interventionspolitik fastholdes i en periode på mindst to år.

Bemærkninger: Kronens nuværende binding til den bomstærke vesttyske D-mark medfører en gradvis undergravning af den danske konkurrenceevne, og fører uundgåeligt til tilbagevendende bølger af valutaspekulation.

De øvrige skandinaviske lande har forlængst indset det uhenigtsmæssige i at knytte deres relativt svage valutaer til en af verdens stærkeste, og har med held gennemført en valutapolitik efter de samme generelle retningslinier som ovenfor foreslået.

Når Nationalbanken ikke længere er forpligtet til at forsvare et fast kursforhold mellem kronen og EMS-valutaerne, og når betalingsbalancen forbedres som følge af det forventede kronkursfald ved udtrædelsen af EMS, vil det være muligt at lempe pengepolitikken og sænke diskontoen til yderligere gavn for konkurrenceevnen og beskæftigelsen.

2. Lettelse af indkomstbeskatningen

Personfradraget forhøjes i 1980 med 5.000 kr. ud over den sædvanlige årlige justering.

Bemærkninger: Denne lettelse af indkomstbeskatningen har til formål at neutralisere virkningen på den disponible realindkomst af de importprisstigninger, som vil følge af det forventede kronkursfald på 15%.

Af "vismandsrapporten" fra december 1977 fremgår det, at en devaluering vil medføre forbrugerprisstigninger på cirka 1/3 af devalueringsprocenten. Ved gennemførelsen af den her foreslåede valutapolitik vil forbrugerpriserne altså i gennemsnit stige med cirka 5%.

Da det er Retsforbundets politik, at Danmark skal producere og ikke spare sig ud af sin økonomiske uligevægt, er det en unødigt stramning, hvis lønmodtagerne straks skal sænke deres forbrug svarende til disse prisstigninger. Forhøjelsen af personfradraget vil betyde, at et lønmodtagerægteskab med et årligt privatforbrug (inclusive boligforbruget) på 90.000 kr. vil kunne opretholde samme levestandard som før.

Skattelettelsen vil derfor motivere lønmodtagerne til at undlade at stille krav om kompensation for importprisstigningerne, og derved kan konkurrenceevneforbedringen fastholdes.

Hvad angår sammenhængen mellem importprisstigninger og dyrtidsregulering henvises til punkt 8.

Offentlige besparelser

De gældende erhvervsstøtteordninger afvikles gradvist. Rentesikringstilskuddene til det almennyttige byggeri afskaffes i forbindelse med indførelsen af den i punkt 5 foreslåede renteskatteordning. Derudover gennemføres besparelser på det offentlige forbrug på 0,5 mia. kr. i 1981 stigende til 1,5 mia. kr. i 1983.

Bemærkninger: Retsforbundet finder, at erhvervsstøtteordninger giver ulige konkurrencevilkår. Under hensyntagen til de konkurrenceevneforbedrende virkninger, der i øvrigt ligger i vor plan (kronekurs-sænkning, skattelettelse m.v.) er det derfor naturligt at begynde en afvikling af de specielle støtteordninger. Dette kan dog ikke ske fra dag til anden, idet en del planlægning i erhvervslivet er knyttet til ordningernes eksistens. Støtteordningernes niveau er i dag, når der bortses fra forskellige konsulentordninger, cirka 2 mia. kr. Med et afviklingstempo som her foreslået, skulle denne del af støtten være endeligt afviklet i 1984.

Den nuværende rentesikringsordning for det almennyttige byggeri vil blive overflødiggjort af den i punkt 5 foreslåede renteskatteordning, som vil betyde et fald i boligselskabernes renteudgifter på 40%.

De yderligere offentlige besparelser, som tænkes iværksat fra 1981, er nødvendige for at opnå den ønskede forbedring af betalingsbalancen. Den almindelige forbedring af konjunktursituationen vil betyde et mindre behov for sociale ydelser i henhold til bistandsloven, og der vil derfor ad denne vej automatisk opnås visse besparelser.

Danmark må endvidere kræve, at vort bidrag til EF nedsættes som et led i en stærkt påkrævet aktion for at dæmpe op for organisationens overhåndtagende bureaukrati. En nedsættelse af EF-bidraget vil ikke direkte påvirke den økonomiske aktivitet i Danmark, men vil medføre en valutabesparelse.

4. Indgreb mod de samfundsskabte jordværdistigninger

Der indføres en løbende afgift på den jordværdistigning, der ligger ud over den almindelige inflation.

Ved beregningen af den afgiftspligtige jordværdistigning ydes fradrag for værdien af grundforbedringer.

Bemærkninger: Siden 1960 er jordpriserne i Danmark steget væsentligt kraftigere end såvel forbrugerpriser som lønninger. De store arbejdsfrie kapitalgevinster, som har været resultatet af denne ud-

vikling, må anses som en medvirkende årsag til inflationen, fordi kapitalgevinsterne fører til større skævhed i indkomst- og formuefordelingen og dermed provokerer lønmodtagerorganisationerne til at stille større lønkrav.

Endvidere kan belåningen og realisationen af kapitalgevinsterne i visse tilfælde forøge det samlede efterspørgselspres i samfundet og dermed fremme inflationen. Den foreslåede jordværdistigningsafgift må betragtes som en øjeblikkelig foranstaltning og som et første skridt i retning af en egentlig jord- og skattereform.

5. Forenkling og effektivisering af rentebeskatningen

Renteudgifter og renteindtægter tages ud af selvangivelsen. I stedet indføres en proportional, selvkontrollerende renteskatteordning, som består i, at debitor selv fratrækker renteskatten før rentebetalingen til kreditor. Renteskatteprocenten sættes til 40.

Bemærkninger: Ordningen vil sikre en automatisk beskatning af hidtil "sorte" renteindtægter. Ved overgangen til en proportional beskatning opnår man endvidere, at alle debitorer opnår samme rentebesparelse ved en given renteudgift i modsætning til i dag, hvor de højeste indkomster p. gr. a. progressionen har størst fordel af rentefradraget.

Når renterne tages ud af selvangivelsen, opnås selvsagt en forenkling af skattesystemet; fleks. vil det være muligt af afskaffe ejendomsskemaet for husejere.

Samtidig vil skattegrundlaget stige, fordi de selvangivne renteudgifter i dag overstiger de selvangivne renteindtægter med et betydeligt beløb, først og fremmest på grund af eksistensen af en række skattefrie institutioner med store nettorenteindtægter.

Det merprovenu, som opnås i kraft af stigningen i skattegrundlaget, må i første omgang anvendes til en række kompensations- og overgangsordninger. Personer med store renteudgifter og indtægter over proportionalsskattestrækket må gennem en overgangsvis regulering af den skattepligtige indkomst sikres mod bratte stigninger i deres nettorenteudgifter.

Den i dag skattefrie rentetilvækst på den opsparing, der foregår via livsforsikringsselskaber, pensionskasser, ATP og skattebegünstigede opsparingsordninger, vil blive beskåret som følge af den automatiske rentebeskatning på 40%. Dette kan der kompenseres for gennem generelle tilskud til de nævnte institutioner, således at de nuværende forsikrings- og pensionstagere stilles nogenlunde uændret i forhold til i dag. Derimod bør der ikke kompenseres for beskatningen af rentetilvæksten på nystiftede opsparingsordninger.

De få øvrige særordninger, som renteskatteordningen vil kræve, er grundigt beskrevet i betænkning nr. 805 afgivet af Indkomstskatteudvalget.

6. Fradragssanering og sænkning af marginals-katten

Fradraget for indbetalinger til pensions- og forsikringsordninger, herunder 3.000 kr.'s fradraget, ophæves. Til gengæld sker der ingen beskatning af udbetalingerne fra disse ordninger.

Lønmodtagerfradrag A og B samt fradrag for indskud på etableringskonto afskaffes.

Merprovenuet ved fradragssaneringen anvendes til en forlængelse af proportionalsskattestrækket.

Bemærkninger: Fradragssaneringen vil sammen med den foreslåede renteskatteordning og forhøjelsen af proportionalsskattestrøket muliggøre en definitiv (endelig) kildeskat for de fleste lønmodtagere og modtagere af offentlige ydelser, hvilket vil indebære en væsentlig forenkling af indkomstskattesystemet.

Ved udbetalinger fra pensions- og forsikringsordninger, som er oprettet før de her foreslåede ændringer i skattelovgivningen træder i kraft, bør forsikringsselskabet/pensionskassen opføre, hvor stor en andel af forsikrings- eller pensionstagerens samlede indbetalinger, der har været fradragsberettigede. Forsikringsselskabet/pensionskassen bør derefter indeholde og indbetale skat af en tilsvarende procentdel af det udbetalte forsikrings- eller pensionsbeløb. Det ville være en forøring til de nuværende pensions- og forsikringstagere, hvis man helt undlod en sådan beskatning.

Renteskatteordningen og - i mindre grad - fradragssaneringen vil betyde en afskaffelse af de skatteprivilegier, der i dag knytter sig til bestemte former for opsparing. Der er intet, der tyder på, at de skattebegunstigede opsparingsordninger forøger den samlede opsparing i samfundet. Ingen af ordningerne stiller krav om en positiv nettoopsparing, og resultatet er, at der ofte blot flyttes penge fra én konto til en anden.

Dertil kommer, at skattebegunstigelserne generelt tenderer mod at øge den økonomiske ulighed, og at mange af opsparingsordningerne direkte kan misbruges, således som det blandt andet er dokumenteret i den seneste pjece fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

7. Stop for boligspekulation

Der indføres et stop for udstykning af ejerlejligheder i boligmassen fra før 1966, indtil der er skabt sikkerhed for, at der ikke er spekulationsmuligheder.

Indtil da, må det ved en ændring af saneringsloven sikres, at gode boliger ikke nedrives i spekulationsøjemed.

Bemærkninger: Den nuværende lov om ejerlejlighedsudstyknin g åbner muligheder for opnåelse af store kapitalgevinster ved udstykning og har derfor medført en bølge af fupmoderniseringer og udstykninger, som skaber utryghed om boligsituationen hos store grupper af lejere. Denne situation er helt uacceptabel for Retsforbundet.

8. En mere hensigtsmæssig pristalsregulering

På baggrund af de ovenfor foreslåede valuta- og fordelingspolitiske indgreb opfordres arbejdsmarkedets parter til at optage forhandlinger med henblik på at omlægge den automatiske dyrtidsregulering til en "velstandsregulering".

Princippet i velstandsreguleringen bør være, at der ydes mindre dækning for prisstigningerne i perioder, hvor importpriserne stiger hurtigere end eksportpriserne, mens der ydes højere dækning i perioder, hvor bytteforholdet overfor udlandet forbedres.

Bemærkninger: Retsforbundet er modstander af tvangsindgreb i løn- og prisdannelsen, herunder i dyrtidsreguleringen. Da de skatte- og fordelingspolitiske indgreb, som vi foreslår i denne plan, vil skabe større retfærdighed i indkomstfordelingen, tror vi dog på, at ar-

markedet vil finde det hensigtsmæssigt at forlade den inflations-skabende dyrtidsregulering til fordel for den velstandsregulering, der i langt højere grad vil sikre tryghed i beskæftigelsen og en udvikling i det private forbrug, som harmonerer med den vækst, der faktisk finder sted i produktionen. Når importpriserne, herunder oliepriserne, stiger i forhold til eksportpriserne, betyder det, at landet som helhed bliver fattigere, idet der skal produceres og eksporteres flere danske varer, for at vi kan importere den samme mængde udenlandske varer. Denne kendsgerning ændres ikke af, at man gennem dyrtidsreguleringen søger at opnå kompensation for importprisstigningerne; dette fører blot til øget inflation og betalingsbalanceunderskud og nødvendiggør dermed finanspolitiske stramninger, så den disponible realløn under alle omstændigheder forringes, og arbejdsløsheden vokser.

En enkel og hensigtsmæssig metode til velstandsregulering af lønningerne ville være at benytte eksportprisindekset (evt. med en vis regulering opad) som reguleringspristal. Herved vil det sikres, at lønmodtagerne for indkomststigninger mellem overenskomsterne, der svarer til udviklingen i de for dansk eksport relevante priser, og forringelser af bytteforholdet overfor udlandet vil ikke slå igennem på det indenlandske løn- og prisniveau til skade for beskæftigelse og betalingsbalance.

9. Styrkelse af kontrollen med Nordsøressourcerne

Der tages skridt til genforhandling af Dansk Undergrunds Consortiums koncessionsbetingelser med det formål at fremskynde olie- og gasudvindingen i Nordsøen, og med henblik på gennem en særlig udvindingsskat at sikre det danske samfund rimelig andel i fremtidige merfortjenester ved udvindingen som følge af olieprisstigninger.

Kan staten ikke opnå et tilfredsstillende forhandlingsresultat, må en ekspropriation af olie- og gasressourcerne overvejes.

Bemærkninger: Det er Retsforbundets principielle opfattelse, at Nordsøressourcerne tilhører hele den danske befolkning og derfor bør administreres i overensstemmelse med det danske samfunds interesser.

Det indebærer i den nuværende betrængte betalingsbalancesituation, at efterforskningen efter nye reserver bør intensiveres, og at udvindingen bør fremskyndes.

Enhver gevinst ved udvindingen ud over, hvad der er nødvendigt for at sikre koncessionshaveren DUC en rimelig forrentning af den investerede kapital, bør tilfalde staten ud fra betragtningen om, at ressourcerne er samfundseje.

Den nuværende koncession forhindrer en udvindingspolitik efter disse retningslinier, og det er på denne baggrund, kravet om en genforhandling skal ses. Såvel Norge som Storbritannien har ud fra lignende betragtninger ændret deres koncessioner inden for de sidste år.

10. Bedre udnyttelse af naturgassen

Ved projekteringen af det planlagte naturgasnet bør det sikres, at gassen så vidt muligt udnyttes i decentrale kraftvarmeværker og i industriens højtemperaturprocesser fremfor at blive ledt direkte til husholdningerne.

Bemærkninger: Ved at udnytte naturgassen på den her foreslåede måde opnås en langt bedre energiøkonomi end ved at lede 50% af naturgas-

sen direkte til enkelthuse, sådan som det i øjeblikket planlægges. Udnyttelsen af gasreserverne vil dermed kunne strækkes over en længere periode,

Samtidig undgår man at påtvinge forbrugerne udgifter til installation af gasfyr.

11. Fremme af energibesparelser og vedvarende energikilder

Det gældende bygningsreglement ændres, så det sikrer højisolerering og optimal energibesparelse i nybyggeri med henblik på at nedbringe brændselsforbruget til rumopvarmning.

Det sikres ved lov, at der principielt etableres vedvarende energiforsyningsanlæg i forbindelse med offentlige nybygninger.

Lovgivningsmagten må endvidere sikre, at de offentlige og halv-offentlige energiforsyningssekskabers takstpolitik tilrettelægges, så den fremmer privates udnyttelse af vedvarende energikilder i stedet for som nu at hæmme den.

Den offentligt finansierede forskning i alternative, vedvarende energikilder og besparelsesmuligheder videreføres og intensiveres. Forskningsresultaterne offentliggøres og populatiseres med henblik på at sprede kendskabet til besparelsesmulighederne og de vedvarende energikilders teknologi og muligheder. Forskningsanlæggene og øvrige offentlige anlæg bør åbnes for offentligheden som demonstrationsanlæg, hvor det er muligt.

Bemærkninger: Behovet for en mindskelse af Danmarks importafhængighed gennem besparelser og større selvforsyning på energiområdet er åbenbart. Det er almindeligt erkendt, at beskæftigelseseffekten er langt større og den umiddelbare belastning af betalingsbalancen langt mindre ved investeringer i energibesparelser og vedvarende energikilder end ved investeringer i de kapitalintensive og stærkt importkrævende atomkraftanlæg. Alene derfor er der på baggrund af den stærkt forværrede beskæftigelses- og betalingsbalancesituation behov for udarbejdelse af en alternativ energiplan uden atomkraft.

Installationen af vedvarende energianlæg i offentlige bygninger vil skabe et basismarked for den spirende danske produktion af disse anlæg og vil givetvis have en demonstrations- og spredningseffekt til gavn for udbredelsen af disse alternative energikilder.

12. Fremme af den kollektive trafik

DSB opfordres til at eksperimentere med mærkbare takstnedsættelser med henblik på at fremme anvendelsen af de kollektive transportmidler.

DSB's "Plan 90" revideres ud fra den forudsætning, at en fast forbindelse over Store Bælt tidligst kan etableres år 2000. Planens overordnede målsætning må være en styrkelse af den kollektive trafik.

Bemærkninger: Af hensyn til såvel energiimporten som miljøet er det ønskeligt med en øget anvendelse af kollektive transportmidler i stedet for private.

De svenske statsbaner har for nyligt gennemført forsøg med drastiske takstnedsættelser, der gav som resultat, at den samlede indtjening voksede som følge af stærkt øget passagerantal.

Langsigtede reformer

Punkterne 1. til 8. i den ovenfor skitserede plan indeholder forslag til en række indgreb, som vil kunne iværksættes her og nu -

eller i hvert fald forholdsvis hurtigt - og som i løbet af kort tid vil medføre en mærkbar forbedring af betalingsbalancen, jvf. beregningerne nedenfor.

En gennemførelse af punkterne 9. til 12. vil betyde en yderligere styrkelse af beskæftigelse og betalingsbalance på det lidt længere sigt.

På det jord- og skattepolitiske område ønsker Retsforbundet imidlertid at gå videre end ovenfor foreslået. Vor langsigtede målsætning er, at hele jordens lejeværdi (jordrenten) skal inddrages til samfundet, og at provenuet skal anvendes til lettelse af indkomstskatten.

Da indkomstskatten imidlertid indtil videre vil være en nødvendig offentlig indtægtskilde, må den forenkles yderligere ud over den forenkling, som vil følge af en gennemførelse af punkterne 5. og 6. Dette kan ske på flere måder, f.eks. gennem en fuldstændig ophævelse af den personlige indkomstskat og indførelse af en upersonlig, definitiv proportionalsskat på de forskellige indtægtsarter taget direkte ved kilden til indkomsterhvervelsen. Proportionalsskatten kombineres med et ensartet, indkomstuafhængigt persontilskud til alle borgere over 15 år som erstatning for skattefradragene og som middel til at sikre progression i skattesystemet.

De samfundsøkonomiske virkninger af Retsforbundets sanerings- og beskæftigelsesplan

I dette afsnit angives et skøn over virkningerne på beskæftigelse, betalingsbalance og statsfinanser af centrale dele af Retsforbundets beskæftigelsesplan.

Virkningerne af de foreslåede energi- og trafikpolitiske indgreb er ifølge sagens natur vanskelige at vurdere blot nogenlunde præcist og vil i øvrigt først gøre sig gældende på længere sigt. Derfor har vi ikke gjort forsøg på at beregne disse virkninger.

De foreslåede ændringer i skattelovgivningen vil først og fremmest medføre en omfordeling af indkomst mellem borgerne og den kortsigtede indvirkning på produktion og beskæftigelse vil derfor være ubetydelig. Heller ikke denne virkning har vi forsøgt at skønne over.

Tilbage bliver de foreslåede valuta- og finanspolitiske indgreb, som kort gengivet går ud på følgende:

- a. Den effektive kronekurs sænkes med 15%
- b. Personfradraget forhøjes med 5.000 kr.
- c. Retsforbundets lovforslag om en løbende jordværdistigningsafgift gennemføres
- d. Rentesikringsordningen for det almennyttige byggeri ophæves, og de offentlige tilskud til erhvervene afvikles gradvist
- e. Der gennemføres yderligere besparelser på det offentlige forbrug i perioden 1981-83

I tabel 1 er gengivet et skøn over virkningerne af disse indgreb på beskæftigelse og betalingsbalance i perioden 1980 til 1983. Ændringen i betalingsbalancen er angivet i mia. kr. i 1979-priser. Beskæftigelsesændringen er opgjort i 1.000 fuldtidsbeskæftigede:

10

Tabel 1.

	1980	1981	1982	1983
Betalingsbalance- ændring	-0,7	1,5	3,1	4,9
Beskæftigelses- ændring	43	74	98	124

Tabel 2 angiver forslaget's virkning på de offentlige finanser i mia. kr. (1979-priser). Dog er der ikke taget hensyn til den afledede stigning i skatte- og afgiftsprovénuet, som den øgede produktion og beskæftigelse automatisk vil medføre.

Det skyldes, at en beregning heraf kræver flere faciliteter, end der har været til rådighed ved opstillingen af denne plan. Tabel 2 undervurderer altså forbedringen af den offentlige budgetstilling.

Tabel 2.

	1980	1981	1982	1983
Jordværdistigningsafgift		0,1	0,3	0,5
Bortfald af rentesikring	1,5	1,5	1,5	1,5
Afvikling af erhvervsstøtte	0,5	1,0	1,0	1,5
Ekstra off. besparelser		0,5	1,0	1,5
Sparet arbejdsløshedsunderst.	3,2	5,6	7,4	9,3
Forhøjelse af personfradrag	-6,6	-6,6	-6,6	-6,6
Samlet forbedring af de offentlige finanser	-1,4	2,1	4,6	7,7

Beregningsforudsætninger

Beregningerne er selvsagt usikre. De er udført på grundlag af offentliggjort materiale fra Det Økonomiske Råd (formandsskabet og sekretariatet), og altså ikke af de eksperter, der har direkte adgang til de økonomisk-matematiske modeller. Dertil kommer, at modellerne i sig selv kun giver en usikker beskrivelse af virkeligheden.

Med disse bemærkninger in mente kan det skønnes, at Retsforbundets sanerings- og beskæftigelsesplan efter en fireårs periode vil forbedre beskæftigelsen med godt 120.000 mand, mens betalingsbalancen vil blive forbedret med ca. 5 mia. kr. i forhold til det økonomiske forløb, man ellers ville have fået, jvf. tabel 1. Betalingsbalanceforbedringen er angivet i 1979-prisniveau; i løbende priser bliver forbedringen selvfølgelig noget større som følge af inflationen.

Endvidere må det nævnes, at der ved beregningen af betalingsbalanceforbedringen ikke er taget hensyn til den mindre rentebyrde, som vil følge af det mindskede behov for at optage udenlandske lån. I den her betragtede periode er det først i 1983, der vil være en vis virkning (ca. 1/4 mia. kr.), men på længere sigt vil lettelsen i rentebyrden være af stor betydning.

En afgørende forudsætning for beregningerne er, at der ikke opnås pengelønskompensation for de importprisstigninger, der umiddelbart følger af kronekursændringen. Det vil i sidste instans være op til arbejdsmarkedet, om denne forudsætning opfyldes. Netop derfor ønsker Retsforbundet ansvaret for overenskomsterne ført tilbage til de implicerede parter. Da der ydes kompensation for importprisstig-

ningerne over indkomstskatten, og da kronenedskrivningen i øvrigt følges op af fordelingspolitiske foranstaltninger, der i høj grad vil være i almindelige lønmodtageres interesse, finder vi dog ikke denne forudsætning urealistisk.

Jordværdistigningsafgiften (jvf. lovforslag L 211 fremsat 2. maj 1979) forudsættes udskrevet med basis i årlige vurderinger. Udskrivningen sker første gang i 1981. Den afgiftspligtige reale jordværdistigning beregnes med basis i en nulpunktsjordværdi, der fastlægges for 1980. Jordværdistigningsafgiften er ikke fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Afgiften vil kun give et begrænset provenu, men dette hænger sammen med, at den opfylder sit hovedformål, nemlig at bremse stigningen i jordværdierne. Når afgiftens provenu sammenlignes med provenuet af de andre ejendomsskatter, må det huskes, at værdistigningsafgiftsbeløbene vejer dobbelt, netop fordi de ikke er fradragsberettigede.

Bortfaldet af rentesikringsordningen giver en konstant besparelse på 1,5 mia. kr. i alle årene. Besparelsen må som tidligere nævnt ses i sammenhæng med den foreslåede renteskatteordning. Som anført i punkt 5. tænkes det merprovenu, der fremkommer, når renterne tages ud af selvangivelsen, i første omgang anvendt til forskellige kompensationsordninger, men dog kun i en sådan udstrækning, at der forbliver en nettoforbedring af de offentlige finanser på de nævnte 1,5 mia.

Besparelsen på arbejdsløshedsdagpengene følger direkte af den beskæftigelsesstigning, som planen indebærer. Det er antaget, at den gennemsnitlige understøttelse i 1979 er på 75.000 kr. for en fuldtidsforsikret arbejdsløs.

Det skal nævnes, at beregningerne ikke forudsætter en dæmpet inflationsudvikling. Den forbedrede konkurrenceevne skyldes den indledende kronekursjustering og det forhold, at denne justering ikke antages at accelerere inflationen yderligere. Imidlertid lægger flere af planens punkter op til et bedre fungerende arbejdsmarked. Lykkes denne politik, vil inflationstempoet aftage. Dette vil betyde en væsentlig forbedring af udsigterne for betalingsbalancen i forhold til udviklingen i tabel 1.

Vurdering af det beregnede udviklingsforløb

Befolkningens samlede disponible indkomster vil udvikle sig gunstigt under den her fremlagte plan. Ved planens iværksættelse sker der ingen nedgang i den disponible indkomst for almindelige lønmodtagere. Da planen ikke for den følgende periode indeholder indgreb over for befolkningens disponible indtægter i form af skat-testramninger, lægges der således umiddelbart op til en velstands-fremgang svarende til produktivitetsstigningen. De foreslåede offentlige besparelser vil dog betyde en vis afdæmpning af indkomststigningen, men besparellestallene i tabel 2 vil kun udgøre en mindre del af produktivitetsgevinsterne.

Modstykket til realindkomststigningen eller bagsiden af medaljen, om man vil, er naturligvis, at der ikke på kort sigt opnås en mærkbar forbedring af betalingsbalancen; det første år bliver betalingsbalancen endda en smule forringet, idet konkurrenceevneforbedringen først slår fuldt igennem efter en vis årrække.

Når vi af hensyn til beskæftigelsen har fundet det forsvarligt at acceptere en kortvarig forringelse af betalingsbalancen, skyldes det netop, at udviklingen på blot lidt længere sigt går i den rigtige retning, hvortil kommer, at de foreslåede energipolitiske indgreb vil begynde at gøre deres positive virkning gældende i slutningen af den betragtede periode.

I denne forbindelse bør nævnes, at en anvendelse af de bereg-

ningsforudsætninger, som Budgetdepartementet benytter i sine økonomiske fremskrivninger, ville have givet som resultat, at betalingsbalancen ville have udviklet sig gunstigere og beskæftigelsen lidt ringere end anført i tabel 1.

Det er naturligvis umuligt at opstille en garanti for, at den internationale økonomiske situation ikke på et tidspunkt vil kunne forværres i en sådan grad, at det af hensyn til betalingsbalancen bliver nødvendigt med en stramning af den økonomiske politik i forhold til det, der her lægges op til. Hvis en stramning af finanspolitikken bliver nødvendig, bør den efter Retsforbundets opfattelse ske gennem offentlige besparelser og ikke gennem skatte- og afgiftsforhøjelser.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk